בְּתוֹךְ הַנַּחַל

דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים, מְעוֹרְרִים, מְעִירִים וּמְחַזְּקִים לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה נִמְצָאִים, וּמִתּוֹךְ נַחַל קָדוֹשׁ זֶה נוֹבְעִים, לְהַחֲיוֹת נְפָשׁוֹת עַם יִשְׂרָאֵל הַצְּמֵאִים, שֶׁנִּשְׁמְעוּ עַל־יְדֵי הָאִי״שׁ אֲשֶׁר עַל הָעֵדָה, כְּבוֹד קְדֻשַּׁת מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ, עֲטֶרֶת רֹאשֵׁנוּ, חִיּוּת נַפְשֵׁנוּ, רֹאשׁ חֲבוּרָתֵנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב הָרַה״ג רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער שְׁלִיטָ״א

סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת מַעֲשֶׂה ג׳ – מֵחִגֵּר

בְּבֹקֶר שַׁבַּת קֹדֶשׁ פָּרָשַׁת כִּי תֵצֵא תשפ״ג, דִּבֵּר מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים בְּסִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ, תְּחִלַּת מַעֲשֶׂה ג׳ – מֵחִגֵּר

לְשׁוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל:

...׳כְּשֶׁשָּׁמְעוּ הַמִּשְׁפָּחָה זֹאת, הוּטַב בְּעֵינֵיהֶם וְאָמְרוּ: לָמָּה לָנוּ לִתֵּן לוֹ הַסְפָּקָה? טוֹב שֶׁיִּהְיֶה לוֹ פַּרְנָסָה. וְהִלְווּ לוֹ עוֹד מָעוֹת, כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לִנְהֹג הַמַּשָּׂא וּמַתָּן. וְשָׂכַר לוֹ עֲגָלָה וְנֶאֱמָן וּבַעַל־עֲגָלָה וְנָסַע. וּבָא לְקֶרֶעטְשְׁמָע. וְאָמַר הַנֶּאֱמָן שֶׁיָּלִינוּ שָׁם, וְלֹא רָצָה. וְהִפְצִירוּ בּוֹ, וְהוּא עִקֵּשׁ אוֹתָם וְנָסְעוּ מִשָּׁם, וְתָעוּ בַּיַּעַר וְנָפְלוּ עֲלֵיהֶם גַּזְלָנִים׳.

פָּתַח וְאָמַר מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א: אֲנַחְנוּ אוֹחֲזִים בַּמַּעֲשֶׂה מֵחִגֵּר; רַבֵּנוּ זַל קָרָא לְמַעֲשֶׂה זֶה מַעֲשֶׂה "מֵחִגֵּר", וּכְבָר בָּזֶה מֻנָּח חִזּוּק נִפְלָא מְאֹד, כִּי עִנְיַן שֶׁל חִגֵּר הוּא חִסָּרוֹן וּמוּם שֶׁהָיָה לוֹ, אֲבָל רַבֵּנוּ זַל יִגְלֶה בְּסִפּוּר אֵיךְ דַּיְקָא עִם הַחִסָּרוֹן שֶׁהָיָה לוֹ, זָכָה לְהַצְלִיחַ מְאֹד, וּבְכֹחוֹ בִּטֵּל אֶת כָּל הַקְּלִפּוֹת, וּפָעַל דִּבְרִים נִפְלָאִים.

וְיֵשׁ הַרְבֵּה סִפּוּרִים כָּאֵלּוּ בְּמֶשֶׁךְ הַהִיסְטוֹרְיָה שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, וְהֵן - לְהַבְדִּיל - שֶׁל אֻמּוֹת הָעוֹלָם, עַל כָּל מִינֵי אִישִׁים שׁוֹנִים, שֶׁאֲפִלּוּ שֶׁהָיָה לָהֶם אֵילּוּ מוּמִין וְחִסְרוֹנוֹת שׁוֹנִים - יַחַד עִם זֹאת פָּעֲלוּ דִּבְרִים כָּל כָּךְ גְּדוֹלִים, מָה שֶׁאָדָם רָגִיל, לְלֹא אֵלּוּ הַחִסְרוֹנוֹת, לֹא הָיָה פּוֹעֵל, כִּי כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה שֶׁיֵּשׁ לוֹ רָצוֹן אֲמִתִּי וְחָזָק, לֹא רַק שֶׁזֶּה לֹא מַפְרִיעַ לוֹ, אֶלָּא אַדְרַבָּה, אֶלָּא

לוֹקֵחַ אֶת הַחִסָּרוֹן - וְאִתּוֹ פּוֹעֵל דְּבָרִים נִפְלָאִים עַד מְאֹד.

שֶׁזֶּה כָּל הַגִּלּוּי שֶׁל רַבֵּנוּ, לְגַלּוֹת לָאָדָם שֶׁאֲפִלּוּ אִם יֵשׁ לוֹ אֵיזֶה חִסָּרוֹן, הוּא יָכוֹל מְאֹד לְהַצְלִיחַ, רַק אִם לֹא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ וְיִתְיָאֵשׁ "אֲנִי מְמֻלָּא לֹא-יָצְלָח"... אֶלָּא יַאֲמִין בַּכֹּחוֹת שֶׁיֵּשׁ לוֹ, וְיִזְכֶּה לִדְבָרִים יָפִים מְאֹד; זֶה הַלִּמּוּד שֶׁיֵּשׁ לָנוּ מֵהַחִגֹּר.

וְהִנֵּה אוֹחֲזִים אָנוּ כְּשֶׁהַחִגֹּר הֶחְלִיט שֶׁהוּא לֹא רוֹצֶה לִסְמֹךְ עַל אֶחָיו שֶׁפִּרְנְסוּהוּ, וְהוּא רוֹצֶה לִהְיוֹת עַצְמָאִי, וּמְסַפֵּר רַבֵּנוּ: **כְּשֶׁשָּׁמְעוּ הַמִּשְׁפָּחָה זֹאת, הוּטַב בְּעֵינֵיהֶם, וְאָמְרוּ: לָמָּה לָנוּ לִתֵּן לוֹ הַסְפָּקָה? טוֹב שֶׁיִּהְיֶה לוֹ פַּרְנָסָה**, וְלֹא יִצְטָרֵךְ לִהְיוֹת סָמוּךְ וְנִשְׁעָן רַק עֲלֵיהֶם. וְהֵם הָיוּ אַחִים טוֹבִים, וְעַל-כֵּן הִלְווּ לוֹ עוֹד מָעוֹת, כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לִנְהֹג הַמַּשָּׂא וּמַתָּן בְּהַרְחָבָה, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ צְמְצוּם. וּבָזֶה זָכוּ הָאַחִים לְקַיֵּם מִצְוָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִ'צְדָקָה' בְּעָלְמָא, וְכִדְאִיתָא בְּדִבְרֵי חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סֻכָּה מט:): 'גְּדוֹלָה גְּמִילוּת חֲסָדִים יוֹתֵר מִן הַצְּדָקָה'; כִּי בִּקְבָלַת צְדָקָה, אָדָם מִתְבַּיֵּשׁ בָּזֶה שֶׁזָּקוּק לִנְדָבוֹת אֲחֵרִים, מַה-שֶּׁאֵין-כֵּן כְּשֶׁמַּלְוִים לוֹ כֶּסֶף - זֶהוּ חֶסֶד נִפְלָא מְאֹד, וְכָךְ הוּא לֹא מִתְבַּיֵּשׁ, וּכְשֶׁיִּהְיֶה לוֹ לְהַחֲזִיר - יִפְרַע הַחוֹב, וּבֵינְתַיִם זָכִיתָ לְהַחֲיוֹת אוֹתוֹ בְּאוֹתוֹ סְכוּם הַהַלְוָאָה, וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ יְכֹלֶת לְהַלְווֹת לְנִזְקָקִים - זוֹ מִצְוָה גְּדוֹלָה מְאֹד; וְאֶת זֶה קִיְּמוּ אַחֵי הַחִגֹּר.

וְשָׂכַר לוֹ עֲגָלָה וְנֶאֱמָן וּבַעַל-עֲגָלָה וְנָסַע לְכִוּוּן הָעִיר, לִהְיוֹת עַל הַיָּרִיד. **וּבְאֶמְצַע הַדֶּרֶךְ וּבָא לִקְרַאטְשְׁמַע** (פְּנִדָּק), **וְאָמַר הַנֶּאֱמָן שֶׁיָּלִינוּ שָׁם** - כִּי כָּךְ צְרִיכִים, שֶׁאָדָם יִשְׁמֹר מְאֹד עַל לֵילוֹתָיו, שֶׁיִּהְיוּ שְׁמוּרִים בִּקְדֻשָּׁה וְטָהֳרָה וּבַעֲשִׂיַּת דְּבָרִים טוֹבִים וְנִצְחִיִּים, וְאַל יְאַבֵּד לֵילוֹתָיו, חַס וְשָׁלוֹם, וּכְמוֹ שֶׁנִּפְסָק לַהֲלָכָה בְּשֻׁלְחָן-עָרוּךְ (יוֹרֶה דֵּעָה, סִימָן רמו, סְעִיף כג, וּמְקוֹרוֹ בְּרַמְבַּ"ם הִלְכוֹת תַּלְמוּד תּוֹרָה ג, יג): 'מִי שֶׁרוֹצֶה לִזְכּוֹת בְּכִתְרָהּ שֶׁל תּוֹרָה, יִזָּהֵר בְּכָל לֵילוֹתָיו'; וּכְמוֹ שֶׁמְּגַלֶּה רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א, סִימָן נב) עַל דִּבְרֵי הַמִּשְׁנָה (אָבוֹת ג, ד) 'הַנֵּעוֹר בַּלַּיְלָה וְהַמְהַלֵּךְ בַּדֶּרֶךְ יְחִידִי וְהַמְפַנֶּה לִבּוֹ לְבַטָּלָה, הֲרֵי זֶה מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ'; מְפָרֵשׁ רַבֵּנוּ: אָדָם הַזּוֹכֶה לִהְיוֹת נֵעוֹר בַּלַּיְלָה, וּלְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ אֶל הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא, לַעֲסֹק בַּעֲבוֹדַת ה', וְהוּא

"מְפַנֶּה לִבּוֹ לְבַטָּלָה" – זוֹכֶה לְבִטּוּל הַיְּשׁוּת לְגַמְרֵי, אֲזַי "הֲרֵי זֶה מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ", וּלְפִי הַפְּשַׁט הַפָּשׁוּט הַיְנוּ שֶׁהוּא חַיָּב מִיתָה, אֲבָל לֹא־כֵן מְפָרֵשׁ רַבֵּנוּ, אֶלָּא "מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ" הַיְנוּ שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת נִכְלָל בִּמְחָיַּב הַמְּצִיאוּת, מַסְבִּיר רַבֵּנוּ: יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁהֵם קַיָּמִים בְּזֶה הָעוֹלָם, וְיֵשׁ דְּבָרִים שֶׁאֵינָם נִמְצָאִים וְקַיָּמִים, אֲבָל יֵשׁ דָּבָר אֶחָד שֶׁמֻּכְרָח לִהְיוֹת: הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁמְּלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאִיהוּ מְמַלֵּא כָּל עָלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין, הוּא 'מְחָיַּב הַמְּצִיאוּת', וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לִהְיוֹת נֵעוֹר בַּלַּיְלָה וְכוּ' וְזוֹכֶה לְבִטּוּל אֱמֶת וְכוּ' הֲרֵי הוּא זוֹכֶה לִהְיוֹת נִכְלָל כָּל־כָּךְ בִּמְחָיַּב הַמְּצִיאוּת עַד שֶׁהוּא גַּם־כֵּן מִתְהַפֵּךְ לָעִנְיָן הַזֶּה, שֶׁהוּא עַצְמוֹ גַּם־כֵּן 'מְחָיַּב הַמְּצִיאוּת', כִּי הוּא נִכְלָל בָּזֶה כָּל־כָּךְ עַד שֶׁהוּא גַּם־כֵּן כָּךְ; אֵיזֶה גְּלוּי נוֹרָא!

[צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁרַבֵּנוּ לֹא דִּבֵּר סְתָם דְּבָרִים שֶׁהֵם לֹא בִּיכֹלֶת הָאָדָם, אֶלָּא אִם רַבֵּנוּ אָמַר אֶת זֶה – בְּוַדַּאי שֶׁיְּכוֹלִים לִזְכּוֹת לָזֶה! זֶה דָּבָר מְצִיאוּתִי! רַבֵּנוּ זָכָה לָזֶה, וְרַבֵּנוּ גִּלָּה זֹאת לָנוּ כְּדֵי שֶׁגַּם אֲנַחְנוּ נִזְכֶּה לָזֶה! (עַיֵּן הֵיטֵב בַּסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ שִׂיחוֹת מוֹהַרַ"ן, חֵלֶק א, עֵרֶךְ 'בִּטּוּל')].

הַכְּלָל, אָדָם צָרִיךְ לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד עַל לֵילוֹתָיו, שֶׁלֹּא לְאַבְּדָם, חַס וְשָׁלוֹם, בְּהֶבֶל וָרִיק, כִּי יֵשׁ לָהֶם שׁוֹי גָּדוֹל מְאֹד, וִידוּעָה הִתְבַּטְּאוּתוֹ שֶׁל **הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי פִּינְחָס מִקָּארִיץ זי"ע** עַל לֵילוֹת הַחֹרֶף הָאֲרֻכִּים, שֶׁהֵם 'הַלֵּילוֹת הַמְּזֻהָבִים', כִּי הַלַּיְלָה הוּא זָהָב, וּצְרִיכִים לְנַצְּלוֹ הֵיטֵב בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, וְכֵן בַּאֲמִירַת תִּקּוּן חֲצוֹת, כִּי הֲרֵי עַל־פִּי־רֹב בְּנֵי־אָדָם עֵרִים מְמֵילָא בְּעֵת חֲצוֹת לַיְלָה, וְלָמָּה שֶׁלֹּא יִזְכּוּ לוֹמַר אֶת הַתִּקּוּן הַנִּפְלָא הַזֶּה הַלּוֹקֵחַ דַּקּוֹת סְפוּרוֹת?... [הֵן לְפִי הַשִּׁיטָה שֶׁל **הָרַב הַקָּדוֹשׁ מִקָּאמַארְנָא זי"ע**, שֶׁזְּמַן חֲצוֹת הוּא תָּמִיד בְּשָׁעָה שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה, אוֹ כְּפִי שִׁיטַת רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַרַ"ן, חֵלֶק א, סִימָן קמט), שֶׁזְּמַן חֲצוֹת הוּא שֵׁשׁ שָׁעוֹת מִתְּחִלַּת הַלַּיְלָה (שְׁקִיעָה אוֹ צֵאת הַכּוֹכָבִים)]; אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לִשְׁמֹר עַל לֵילוֹתָיו שֶׁלֹּא יַעַבְרוּ בְּהֶבֶל וָרִיק חָלִילָה, כִּי אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת בָּהֶם לִדְבָרִים גְּדוֹלִים מְאֹד!

וְעַל־כֵּן רוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁכָּל הַטֻּמְאָה שׁוֹלֶטֶת דַּיְקָא בַּזְּמַן שֶׁל הַלַּיְלָה, דְּהַיְנוּ כָּל הַמּוֹעֲדוֹנִים וּבָתֵּי הַקּוֹלְנוֹעַ וְכוּ' פְּתוּחִים בַּלַּיְלָה, כִּי (קֹהֶלֶת ז, יד): "זֶה לְעֻמַּת זֶה עָשָׂה הָאֱלֹקִים", וּכְשֵׁם שֶׁדַּיְקָא בַּלַּיְלָה יְכוֹלִים לִזְכּוֹת לִדְבָרִים

כָּל־כָּךְ גְּבוֹהִים וּגְדוֹלִים - כֵּן יֵשׁ כְּנֶגֶד זֶה אֶת הַטֻּמְאָה וְהַקְּלִפּוֹת שֶׁרוֹצִים לְהִתְגַּבֵּר בְּיוֹתֵר בַּלַּיְלָה, כְּדֵי לְהַכְשִׁיל בְּנֵי־אָדָם בְּכָל מִינֵי טֻמְאָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִמָּנְעוּ מִקְּדֻשַּׁת הַלֵּילוֹת, וְכַמָּה צָרִיךְ הָאָדָם לִשְׁמֹר עַצְמוֹ מִזֶּה - שֶׁלֹּא יְבַלֶּה אֶת לֵילוֹתָיו בְּכָל מִינֵי זֶבֶל וְלִכְלוּךְ, אֶלָּא יַעֲסֹק בִּלְמוּד הַתּוֹרָה, בִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת; אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לִשְׁמֹר הֵיטֵב עַל כָּל לֵילוֹתָיו בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה גְּדוֹלָה!

וְלָכֵן אָמַר הַנֶּאֱמָן שֶׁיָּלִינוּ בְּאוֹתוֹ הַפֶּנְדָּק, כִּי אִי־אֶפְשָׁר בַּלַּיְלָה לְהַמְשִׁיךְ בַּדֶּרֶךְ, הֲלֹא יֵשׁ אֶת עֲבוֹדַת הַלַּיְלָה בִּקְדֻשָּׁה, וּבִשְׁבִיל זֶה צְרִיכִים לַעֲצֹר מִן הַדֶּרֶךְ, וּלְהִתְיַשֵּׁב הֵיטֵב אֵיךְ יְנַצֵּל אֶת הַלַּיְלָה בִּקְדֻשָּׁה.

וְהָעִנְיָן שֶׁדִּוְקָא "הַנֶּאֱמָן" הִצִּיעַ שֶׁיָּלִינוּ שָׁם - כְּדֵי שֶׁלֹּא יַעֲבֹר הַלַּיְלָה לָרִיק, כִּי "נֶאֱמָן" רוֹמֵז לְעִנְיַן שֶׁל 'אֱמוּנָה', שֶׁזֶּה פֵּרוּשׁ הַבְּרָכָה שֶׁמְּבָרְכִים חָתָן וְכַלָּה: "שֶׁיִּזְכּוּ לִבְנוֹת 'בַּיִת נֶאֱמָן' בְּיִשְׂרָאֵל", בַּיִת 'נֶאֱמָן' הַיְנוּ בַּיִת שֶׁל 'אֱמוּנָה', וְזוֹ הַבְּרָכָה הַכִּי גְּדוֹלָה שֶׁיֵּשׁ, שֶׁיִּזְכֶּה אָדָם שֶׁבֵּיתוֹ יִהְיֶה מֻשְׁתָּת עַל יְסוֹדוֹת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאָז כָּל הַבַּיִת מִתְנַהֵג עַל דֶּרֶךְ הַנָּכוֹן, וְאֶת הָאֱמוּנָה מְקַבְּלִים מֵהַצַּדִּיקִים שֶׁבְּכָל דּוֹר, שֶׁהֵם בְּחִינַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁהוּא קִבֵּל אֶת הַכְּנוּי הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (בַּמִּדְבָּר יב, ז): "בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא" [וּכְנֹסַח תְּפִלַּת שַׁחֲרִית שֶׁל שַׁבַּת קֹדֶשׁ: "כִּי עֶבֶד נֶאֱמָן קָרָאתָ לוֹ"], כִּי זֶה הַלִּמּוּד שֶׁהַצַּדִּיקִים מַכְנִיסִים בָּעוֹלָם: **אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה**, וְזֶה עִנְיַן "הַנֶּאֱמָן" שֶׁלָּקַח עִמּוֹ הַחֹגֵר, לְהוֹרוֹת שֶׁכָּךְ יַצְלִיחַ אָדָם בְּכָל דְּרָכָיו - אִם יִזְכֶּה לִהְיוֹת חָזָק תָּמִיד בֶּאֱמוּנָה.

וְהִנֵּה, כְּאָמוּר, "הַנֶּאֱמָן" שֶׁלָּקַח הַחֹגֵר כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה עִמּוֹ, תַּפְקִידוֹ הָיָה לִשְׁמֹר עַל הַחֹגֵר, וְהוּא יָעַץ לוֹ שֶׁיַּעֲצְרוּ לָלוּן, כְּדֵי שֶׁיִּזְכּוּ לְנַצֵּל אֶת הַלַּיְלָה כָּרָאוּי, אֲבָל הַחֹגֵר לֹא רָצָה לְהַקְשִׁיב לַעֲצָתוֹ נֶאֱמָנָה, וְהִתְעַקֵּשׁ לְהַמְשִׁיךְ בַּדֶּרֶךְ, וּכְמוֹ שֶׁמְּסַפֵּר רַבֵּנוּ: **וְלֹא רָצָה** הַחֹגֵר לַעֲצֹר בְּאוֹתוֹ פֶּנְדָּק, אֶלָּא לְהַמְשִׁיךְ בַּדֶּרֶךְ. **וְהִפְצִירוּ בּוֹ** הַנֶּאֱמָן וּבַעַל הָעֲגָלָה שֶׁיַּעֲצְרוּ בַּלַּיְלָה.

וְהוּא עִקֵּשׁ אוֹתָם - הִתְעַקֵּשׁ וְעָמַד עַל דַּעְתּוֹ לְבַל יַעֲצְרוּ, וְאָכֵן נָסְעוּ מִשָּׁם, **וְתָעוּ בַּיַּעַר, וְנָפְלוּ עֲלֵיהֶם גַּזְלָנִים** - שֶׁזֶּה מַה שֶּׁקּוֹרֶה כְּשֶׁאָדָם מִתְעַקֵּשׁ,

וְעוֹמֵד עַל דַּעְתּוֹ... כִּי אָכֵן, ׳עַקְשָׁנוּת׳ הִיא מִדָּה טוֹבָה וְיקָרָה מְאֹד בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, וְרַבֵּנוּ זַ״ל מְאֹד שִׁבֵּחַ אֶת עַקְשָׁנוּת הָאָדָם בַּעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּהְיֶה עַקְשָׁן גָּדוֹל בַּעֲבוֹדָתוֹ, וּלְבַל יָנִיחַ מְקוֹמוֹ לְרֶגַע, וְלֹא יְבַלְבֵּל עַצְמוֹ מִשּׁוּם דָּבָר, וְאַף אִם מִתְגַּבְּרִים לְפָנָיו מְנִיעוֹת וּקְשָׁיִים - לֹא יִתְפַּעֵל מֵהֶם כְּלָל, רַק יְהֵא עַקְשָׁן גָּדוֹל לְהַמְשִׁיךְ הָלְאָה בַּעֲבוֹדָתוֹ (עַיֵּן לִקּוּטֵי מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב, סִימָן מח), אֲבָל מִצַּד שֵׁנִי צְרִיכִים בָּזֶה זְהִירוּת גְּדוֹלָה, שֶׁלֹּא יִקַּח אֶת הָעַקְשָׁנוּת הַזֹּאת גַּם לִשְׁאָר עִנְיְנֵי הָעוֹלָם, כִּי לִהְיוֹת עַקְשָׁן עַל דְּבָרִים גַּשְׁמִיִּים, כְּגוֹן: בְּהַנְהָגַת בֵּיתוֹ וְכוּ׳, הִיא מִדָּה לֹא טוֹבָה בִּכְלָל, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה גּוֹרֵם כָּל־מִינֵי דְּבָרִים לֹא טוֹבִים, וְדַרְכּוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל הָיְתָה לֹא לְהִתְעַקֵּשׁ אַף־פַּעַם עַל שׁוּם דָּבָר, וּלְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לִהְיוֹת בָּטֵל וּמְבֻטָּל לְגַמְרֵי, וְאֵיךְ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רוֹצֶה - כָּךְ יִהְיֶה! וְאִם בֵּינְתַיִם לֹא נַעֲשָׂה כִּרְצוֹנוֹ, אַל יִתְעַקֵּשׁ וְיִרְצֶה אֶת הַדָּבָר תֵּכֶף־וּמִיָּד, כִּי מִדְּחִיקַת הַשָּׁעָה לֹא יוֹצְאִים דְּבָרִים טוֹבִים.

וְכַמְבֹאָר בַּאֲרִיכוּת בְּדִבְרֵי מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל (לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת, הִלְכוֹת גְּזֵלָה, הֲלָכָה ה), שֶׁכָּל פְּגָמֵי הָאָדָם נִמְשָׁכִים מֵעִנְיַן שֶׁל דְּחִיקַת הַשָּׁעָה, שֶׁהוּא עִנְיַן שֶׁל חָמָס וּגְזֵלָה, שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהַמְתִּין וּלְחַכּוֹת עַד שֶׁיַּגִּיעַ לוֹ הָעִנְיָן בְּהֶתֵּר וּבְכָבוֹד, רַק צָרִיךְ עַכְשָׁו ׳עַל הָרֶגַע׳ לְקַבֵּל אֶת מַה שֶּׁהוּא רוֹצֶה, וְזֶה גּוֹרֵם כָּל קִלְקוּלוֹ, וּלְמָשָׁל לְעִנְיַן שֶׁל גְּנֵבָה, מַדּוּעַ הַגַּנָּב הוֹלֵךְ בְּהֶחְבֵּא וְגוֹנֵב? כִּי הוּא רוֹצֶה כֶּסֶף, אֲבָל אִם תִּחַכֶּה קְצָת, תִּתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, תַּמְתִּין לִישׁוּעַת הַשֵּׁם, תִּרְאֶה שֶׁיִּהְיֶה לְךָ סוֹף־כָּל־סוֹף שֶׁפַּע גָּדוֹל, אֲבָל מָה? הוּא דּוֹחֵק אֶת הַשָּׁעָה, הוּא צָרִיךְ ׳עַכְשָׁיו׳ אֶת הַכֶּסֶף... וְכֵן בִּשְׁאָר הַתַּאֲוֹת, שֶׁאָדָם יָכוֹל לְקַבֵּל אֶת הַכֹּל בְּהֶתֵּר, וְיָכוֹל לִזְכּוֹת לְהַרְגִּישׁ אוֹר בְּחַיָּיו, אֲבָל הוּא דּוֹחֵק אֶת הַשָּׁעָה... הוּא לֹא מְסֻגָּל לְהַמְתִּין... וְעַל־יְדֵי־זֶה מַגִּיעַ לִידֵי דְּבָרִים חֲמוּרִים, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

[וּמַסְבִּיר שָׁם מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל בְּדֶרֶךְ נִפְלָאָה, שֶׁגַּם כָּל הַפְּגָמִים הֲכִי דַּקִּים שֶׁמָּצִינוּ אֵצֶל גְּדוֹלֵי וְאָבוֹת הָעוֹלָם הַכֹּל הָיוּ קְשׁוּרִים לְעִנְיַן שֶׁל גְּזֵלָה וּדְחִיקַת הַשָּׁעָה, עַיֵּן שָׁם בְּאוֹת ז׳ דִּבְרָיו הַמְּתוּקִים וְיֵעָרֵב לְךָ לָעַד].

הַכְּלָל, אָדָם צָרִיךְ לְאַמֵּץ לְעַצְמוֹ אֶת מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, וְלֹא יִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה,

וְלֹא יַעֲמֹד עַל דַּעְתּוֹ בְּלִי שׁוּם גְּמִישׁוּת, וְזוֹ הָיְתָה הַטָּעוּת שֶׁל הַחֹגֵר, שֶׁהִנֵּה מַצִּיעִים לוֹ לַעֲצֹר בַּדֶּרֶךְ, הֵן הַנֶּאֱמָן וְהֵן הַבַּעַל־עֲגָלָה, וְהוּא לֹא רוֹצֶה, וְאַף שֶׁהֵם מַפְצִירִים בּוֹ – הוּא מִתְעַקֵּשׁ, וּמַה יָּצָא מִזֶּה? הֵם טָעוּ בְּדַרְכָּם וּבָאוּ עֲלֵיהֶם גַּזְלָנִים, וְלֹא לְחִנָּם שֶׁדַּוְקָא 'גַּזְלָנִים' תָּפְסוּ אוֹתָם, כִּי מְבֹאָר לְעֵיל שֶׁדְּחִיקַת הַשָּׁעָה זֶה עִנְיָן שֶׁל גְּזֵלָה, שֶׁהַגַּזְלָן גּוֹזֵל כִּי הוּא צָרִיךְ 'עַכְשָׁיו' אֶת הַגְּזֵלָה, מַה־שֶּׁאֵין־כֵּן אִם יַמְתִּין מְעַט, יִתְפַּלֵּל וְיִצַּפֶּה לִישׁוּעַת הַשֵּׁם, יִזְכֶּה לְקַבֵּל דְּבָרִים טוֹבִים, וּכְמוֹ שֶׁמְּקֻבָּל מִפִּי הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי פִּינְחָס מִקָּארִיץ זי״ע, עַל אֶחָד שֶׁגּוֹזֵל, שֶׁאִם הָיָה מְחַכֶּה וּמַמְתִּין בְּסַבְלָנוּת – הוּא הָיָה מְקַבֵּל אֶת אוֹתוֹ הַשֶּׁפַע בְּדִיּוּק, רַק בְּדֶרֶךְ שֶׁל כָּבוֹד, לְלֹא שֶׁיִּצְטָרֵךְ לָלֶכֶת וְלִגְזֹל, נִמְצָא שֶׁבִּגְזֵלָתוֹ הוּא דּוֹחֵק אֶת הַשָּׁעָה, וְזֶה מֵבִיא לוֹ דְּבָרִים לֹא טוֹבִים, וְכֵן אֵצֶל כָּל אֶחָד שֶׁמִּתְעַקֵּשׁ וְעוֹמֵד עַל דַּעְתּוֹ, וְרוֹצֶה שֶׁכֻּלָּם יַקְשִׁיבוּ דַּוְקָא 'לוֹ', וְלֹא מוּכָן לְקַבֵּל מַה שֶּׁהַשֵּׁנִי אוֹמֵר לוֹ וּמַצִּיעַ לְפָנָיו, בָּזֶה נִכְשָׁל בִּדְחִיקַת הַשָּׁעָה וּבְעִנְיַן שֶׁל גְּזֵלָה, וְאֵין פֶּלֶא אַחַר־כָּךְ מַדּוּעַ הַגַּזְלָנִים בָּאִים עָלָיו, ה' יַצִּילֵנוּ.

וְכֵן מוֹצְאִים אֵצֶל בְּנֵי־אָדָם שֶׁבָּאִים לִפְנֵי צַדִּיק וּמִתְעַקְּשִׁים "שֶׁהַצַּדִּיק יִגְזֹר שֶׁיִּהְיֶה כָּךְ וְכָךְ"... וּבֶאֱמֶת אֵין זוֹ דֶּרֶךְ נְכוֹנָה כְּלָל, כִּי זֶה גַּם־כֵּן עִנְיָן הָאָמוּר שֶׁל גְּזֵלָה, שֶׁרוֹצֶה לְקַבֵּל אֶת הַדָּבָר בְּכֹחַ, וַאֲפִלּוּ אִם הִצְלִיחַ לְקַבֵּל אֶת זֶה, וְנִרְאֶה שֶׁהוּא נוֹשֵׁעַ, אֵין זוֹ יְשׁוּעָה בִּשְׁלֵמוּת, וְרַק אַחַר־כָּךְ רוֹאִים לְמַפְרֵעַ אֵיךְ שֶׁזֶּה גָּרַם דְּבָרִים לֹא טוֹבִים לְאָדָם, בִּבְחִינַת (קֹהֶלֶת ה, יב) "עֹשֶׁר שָׁמוּר לִבְעָלָיו"; וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

* * *

לְהַשְׁלָמַת הַגְּלָיוֹן מוּבְאת שִׂיחָה מִמַּעֲלַת חֹדֶשׁ אֱלוּל וּסְגֻלּוֹתָיו (מִתּוֹךְ סֵפֶר דַּרְכֵי אִישׁ):

אֱלוּל

מו״ר שְׁלִיטָ״א אָמַר, אֲשֶׁר חֹדֶשׁ אֱלוּל הוּא הַזְּמַן לְהַרְבּוֹת בְּאַהֲבָה וְאַחְדוּת בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁזֶּה כּוֹלֵל תְּחִלָּה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם - עִם אִשְׁתּוֹ וְעִם יְלָדָיו, וְכֵן עִם אֲחֵרִים, שֶׁיִּרְבֶּה בְּשָׁלוֹם וְאַהֲבָה, וְיִמָּנַע מִכָּל מִינֵי מַחֲלוֹקוֹת, מְרִיבוֹת וּפְלוּגִים.

וְזֶה סוֹד הַפָּסוּק הַנֶּאֱמָר בְּמִגִּלַּת אֶסְתֵּר (ט, כב): **״וּמִשְׁלֹחַ מָנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים״**, שֶׁזֶּה עִנְיָן שֶׁל אַחְדוּת וְאַהֲבָה, שֶׁעוֹזְרִים אֶחָד לַשֵּׁנִי, וְתוֹמְכִים אֶחָד בַּשֵּׁנִי, וּמִלְּבַד שֶׁזֶּה כַּמּוּבָן נֶאֱמַר עַל פּוּרִים, שֶׁאָז בֶּאֱמֶת זֶה חֵלֶק מִמִּצְווֹת הַיּוֹם, אַךְ זֶה גַּם כֵּן נֶאֱמַר עַל חֹדֶשׁ אֱלוּל, וְהָרֶמֶז לָזֶה מָנָח בְּתוֹךְ הַפָּסוּק מַמָּשׁ, כִּי: ״אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים״ רָאשֵׁי תֵּבוֹת ״אֱלוּל״, הַיְנוּ שֶׁבְּחֹדֶשׁ אֱלוּל צְרִיכִים לְהַרְבּוֹת בְּאַחְדוּת וּתְמִיכָה אֶחָד בַּשֵּׁנִי.

וּבִכְלָל, יֶשְׁנוֹ קֶשֶׁר אָדוֹק וְחָזָק בֵּין חֹדֶשׁ אֱלוּל לְחֹדֶשׁ אֲדָר, כִּי הִנֵּה אֲדָר הוּא הַחֹדֶשׁ הַשִּׁשִּׁי מִתִּשְׁרֵי, וְגַם אֱלוּל הוּא הַחֹדֶשׁ הַשִּׁשִּׁי מִנִּיסָן, כִּי הֲרֵי יֵשׁ מַחֲלֹקֶת בֵּין רַבִּי אֱלִיעֶזֶר לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מָתַי רֹאשׁ הַשָּׁנָה (רֹאשׁ הַשָּׁנָה יא), אוֹ בְּנִיסָן אוֹ בְּתִשְׁרֵי, הֲרֵי שֶׁלְּפִי זֶה חֹדֶשׁ אֲדָר וְחֹדֶשׁ אֱלוּל הֵם עִנְיָן אֶחָד, כִּי שְׁנֵיהֶם קֹדֶם רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וּמַדּוּעַ דַּיְקָא אָז צְרִיכִים לְהַרְבּוֹת בְּעֻזָּרָה לַזּוּלַת וּבְאַחְדוּת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל? מִשּׁוּם שֶׁאֵין לְךָ דָּבָר שֶׁמְּזַכֶּה אֶת הָאָדָם בַּמִּשְׁפָּט כְּמוֹ צְדָקָה וָחֶסֶד שֶׁהוּא עוֹשֶׂה עִם אֲחֵרִים, כִּי עַל יְדֵי זֶה שֶׁדַּאג גַּם לַאֲחֵרִים, וְלֹא רַק לְעַצְמוֹ, גּוֹרֵם שֶׁיְּזַכּוּהוּ, מִשּׁוּם שֶׁאִם דּוֹאֵג רַק לְעַצְמוֹ, וְדוֹאֵג הֵיטֵב שֶׁיִּהְיֶה לוֹ כָּל צָרְכָּיו וְכוּ׳, הֲרֵי שֶׁגַּם בַּמִּשְׁפָּט יִבְדְּקוּהוּ עִם ״שִׁבְעִים עֵינַיִם״... כִּי הֲלֹא הוּא לְבַד, וְהוּא דּוֹאֵג לְעַצְמוֹ בִּלְבַד, לָכֵן רַק אוֹתוֹ בִּלְבַד בּוֹדְקִים הֵיטֵב עַל כָּל דָּבָר וְדָבָר; אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְהַרְבּוֹת בִּצְדָקָה וָחֶסֶד בְּיָמִים אֵלּוּ, וְיִקָּנֶה לְעַצְמוֹ זְכֻיּוֹת נִפְלָאוֹת וְהַמְלָצוֹת טוֹבוֹת לִקְרַאת יוֹם הַדִּין, אַשְׁרֵי לוֹ.

וְאָמַר מו״ר שְׁלִיטָ״א, שֶׁהִנֵּה יָדוּעַ מַעֲלַת הָרְגָעִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁיֵּשׁ בְּעֵת פְּתִיחַת אֲרוֹן הַקֹּדֶשׁ, כַּמָּה עֵת־רָצוֹן נַעֲלֵית הִיא זוֹ, וְכַמָּה יְכוֹלִין לִפְעֹל אָז אֱצְלוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכַמּוּבָא בַּזֹּהַר (וַיַּקְהֵל דַּף רו.) הַתְּפִלָּה שֶׁל רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי - ״בְּרִיךְ שְׁמֵיהּ״ וְכוּ׳, וְצַדִּיקִים אָמְרוּ, שֶׁאֶת הָעֵת־רָצוֹן הַזּוֹ, יֵשׁ בְּמֶשֶׁךְ אַרְבָּעִים יוֹם בַּשָּׁנָה, בְּכָל רֶגַע וְרֶגַע, וְאַרְבָּעִים יוֹם אֵלּוּ הֵם מֵרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֱלוּל וְעַד יוֹם הַכִּפּוּרִים, שֶׁאֵלּוּ הַיָּמִים שֶׁבָּהֶם יְכוֹלִין לִפְעֹל תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֱצְלוֹ יִתְבָּרַךְ, וַהֲכָנָה אֲמִתִּית לִקְרַאת הַשָּׁנָה הַחֲדָשָׁה, וְתִקּוּן לְמַפְרֵעַ עַל כָּל הַשָּׁנָה הַחוֹלֶפֶת.

כִּי בֶּאֱמֶת, בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל אָדָם יָכוֹל לְחַזֵּר וּלְתַקֵּן אֶת כָּל חָדְשֵׁי הַשָּׁנָה, רַק אִם יִשְׁמֹר בִּשְׁמִירָה מְעֻלָּה לְמַלֵּא אֶת הַחֹדֶשׁ הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה כִּדְבָעֵי, שֶׁזֶּהוּ סוֹד הַכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית מג, י): **״כִּי לוּלֵא הִתְמַהְמָהְנוּ כִּי עַתָּה שַׁבְנוּ זֶה פַּעֲמָיִם״**, שֶׁהִנֵּה לְפִי פְּשָׁטוּת הַפֵּרוּשׁ הוּא, שֶׁיְּהוּדָה אָמַר, שֶׁאִם הֵם לֹא הָיוּ מִתְעַכְּבִים בִּגְלַל בִּנְיָמִין, הָיוּ מַסְפִּיקִים לָשׁוּב

לְמִצְרַיִם כְּבָר פַּעֲמַיִם, אַךְ פֵּרְשׁוּ צַדִּיקִים שֶׁפֹּה מָנַח הַסּוֹד שֶׁל חֹדֶשׁ אֱלוּל: "כִּי לוּלֵא הִתְמַהְמָהְנוּ" - בֹּאוּ נַחְשֹׁב טוֹב אֵיךְ שֶׁלֹּא נְפַסְפֵּס אֶת הַחֹדֶשׁ הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, וְנַזְכִּיר לְעַצְמֵנוּ שֶׁחְלִילָה וְחָס לֹא יִהְיֶה: "לוּלֵא הִתְמַהְמָהְנוּ" - ל׳ו׳ל״א׳ אוֹתִיּוֹת אֱ׳ל׳ו׳ל׳, הֱיִנוּ שֶׁאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לִשְׁמֹר שֶׁלֹּא נִתְמַהְמֵהּ וּנְפַסְפֵּס חַס וְשָׁלוֹם אֶת הַחֹדֶשׁ הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, וְלָמָּה? "כִּי עַתָּה שַׁבְנוּ זֶה פַּעֲמָיִם" - מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ כֹּחַ בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה שֶׁנַּעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה עַל כָּל מֶשֶׁךְ הַשָּׁנָה, "כִּי עַתָּה" הֱיִנוּ לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה, מִשּׁוּם שֶׁ׳עַתָּה׳ זֶה לָשׁוֹן תְּשׁוּבָה, "זֶה פַּעֲמַיִם" הֱיִנוּ תְּשׁוּבָה לְכָל חָדְשֵׁי הַשָּׁנָה, כִּי ז״ה הוּא בְּגִימַטְרִיָּא י״ב, נִמְצָא שֶׁ״זֶה פַּעֲמָיִם" הֱיִנוּ "ז״ה פְּעָמִים" - שֶׁזֶּה י״ב חָדְשֵׁי הַשָּׁנָה, שֶׁעָלֵינוּ לִשְׁמֹר שֶׁלֹּא נְפַסְפֵּס זֹאת חַס וְשָׁלוֹם, אֶלָּא נָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּנְמַלֵּא אֶת הַחֹדֶשׁ הַזֶּה בִּדְבָרִים טוֹבִים, וְכָךְ נוּכַל לְהַחֲזִיר תִּקּוּנִים לְכָל חָדְשֵׁי הַשָּׁנָה.

וּפַעַם אָמַר מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א, דְּהִנֵּה אֶחָד מִן הַדְּבָרִים שֶׁעוֹשִׂים בְּצֵאת הַשָּׁנָה הוּא שֶׁאָנוּ מְכִינִים עַצְמֵנוּ לִקְרַאת הַנְּסִיעָה לְצִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְאָנוּ מְחַכִּים וּמְצַפִּים עַל זֶה, וְהִנֵּה כָּל עִנְיָן זֶה מְרֻמָּז בַּדֶּרֶךְ נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד מְאֹד בְּמִזְמוֹר כ״ז שֶׁנּוֹהֲגִין לוֹמַר בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל בְּכָל יוֹם - בֹּקֶר וְעֶרֶב: "לְדָוִד הַוָ״ה אוֹרִי וְיִשְׁעִי", וּמִזְמוֹר זֶה מְסֻתָּיִם בַּמִּלִּים: "לוּלֵא הֶאֱמַנְתִּי לִרְאוֹת בְּטוּב הַוָ״ה בְּאֶרֶץ חַיִּים" - ל׳ו׳לֵ״א׳ זֶה אוֹתִיּוֹת אֱ׳ל׳ו׳ל׳ [שֶׁאֶת זֶה הַמִּזְמוֹר אָנוּ אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם מִימֵי אֱלוּל, עַד שְׁמִחַת תּוֹרָה], אָז אוֹמֵר הַפָּסוּק: "לוּלֵא הֶאֱמַנְתִּי לִרְאוֹת בְּטוּב הַוָ״ה בְּאֶרֶץ חַיִּים" - בַּמִּלָּה "הֶאֱמַנְתִּי" יֵשׁ אֶת הָאוֹתִיּוֹת "אֲמַנָה", וְהֱיוּ שֶׁהַקְּווִי וְהַצְּפִיָּה שֶׁלָּנוּ הֵם לָבוֹא לְרַבֵּנוּ זַ״ל, בִּכְדֵי: "לִרְאוֹת בְּטוּב הַוָ״ה בְּאֶרֶץ חַיִּים" - "חַיִּים" אֵלּוּ הַצַּדִּיקִים שֶׁנִּקְרָאִים חַיִּים גַּם בְּמִיתָתָן, וּכְמוֹ שֶׁאוֹמֶרֶת הַגְּמָרָא (בְּרָכוֹת יח:) עַל הַפָּסוּק (שְׁמוּאֵל ב - כג, כ): "וּבְנָיָהוּ בֶּן יְהוֹיָדָע בֶּן אִישׁ חַי רַב פְּעָלִים מִקַּבְצְאֵל" - "בֶּן אִישׁ חַי" שֶׁאָפְלוּ בְּמִיתָתוֹ קָרוּי חַי, וּכְמוֹ שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב, סִימָן קט) עַל הַפָּסוּק (תְּהִלִּים לז, כט): "צַדִּיקִים יִירְשׁוּ אָרֶץ" - שֶׁהַצַּדִּיקִים יוֹרְשִׁים אֶת הָאָרֶץ, וּמְקוֹם גְּנִיזַת הַצַּדִּיקִים קָדוֹשׁ בִּקְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

אָז בְּוַדַּאי אָנוּ מִתְפַּלְּלִים: "לוּלֵא הֶאֱמַנְתִּי" - שֶׁאָזְכֶּה לְהַגִּיעַ "אֲמַנָה" בְּחֹדֶשׁ "אֱלוּל" - שֶׁזֶּה "לוּלֵא" כַּנַ״ל, כִּי בְּוַדַּאי בִּכְדֵי לְהַגִּיעַ לְרַבֵּנוּ זַ״ל מֻכְרָחִים לְהַגִּיעַ בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל... אוֹ בְּעֶרֶב רֹאשׁ הַשָּׁנָה אוֹ לִפְנֵי כֵּן, כְּבָר אָז מַגִּיעִים לְרַבֵּנוּ זַ״ל, וְזֶה: "לוּלֵא הֶאֱמַנְתִּי" - שֶׁאָזְכֶּה בֶּ״אֱלוּל" לְהַגִּיעַ "אֲמַנָה" - שֶׁזֶּה מְרֻמָּז בַּמִּלָּה "הֶ״אֱ״מַ״נְ׳תִּי", וְהָאוֹתִיּוֹת שֶׁנִּשְׁאֲרוּ הֵן תַּי״ו וְיוּ״ד, שֶׁזֶּה גִּימַטְרִיָּא "קָדוֹשׁ", שֶׁאָזְכֶּה לְהַגִּיעַ "אֲמַנָה קָדוֹשׁ".

וְזֶה: "לִרְאוֹת בְּטוּב הַוָ״ה בְּאֶרֶץ חַיִּים" - שֶׁזֶּה מְקוֹם קְבוּרַת הַצַּדִּיקִים, מְקוֹם קְבוּרַת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיֵשׁ לְרַמֵּז זֹאת בַּמִּלָּה "בְּאֶרֶץ", שֶׁזֶּה רָאשֵׁי תֵּבוֹת צִ׳יּוֹן רַ׳בֵּנוּ בָּ׳עִיר א׳וּמָן, שֶׁאֲנַחְנוּ מִתְפַּלְּלִים שֶׁנִּזְכֶּה לְהַגִּיעַ בְּעֶזְרַת ה׳, בְּרִיאִים וּשְׁלֵמִים, וְנִזְכֶּה לִהְיוֹת שָׁם בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְלִפְעֹל שָׁנָה טוֹבָה וּמְבֹרֶכֶת, וְלַחֲזֹר לְשָׁלוֹם בִּבְרִיאוּת אֵיתָנָה; אַשְׁרֵי הַמְנַצֵּל אֶת חֹדֶשׁ אֱלוּל בַּהֲכָנָה אֲמִתִּית לִקְרַאת הַנְּסִיעָה הַקְּדוֹשָׁה, וּמְכַוֵּן לְבַקֵּשׁ עַל כָּךְ כַּנַ״ל בְּתוֹךְ הַמִּזְמוֹר שֶׁאוֹמְרִים בְּכָל יוֹם, וְכָךְ יִזְכֶּה בְּעֶזְרַת ה׳ לִפְעֹל שָׁנָה טוֹבָה וּמְתוּקָה, ל׳ו׳ל׳כְלָל אֲ׳חָיו בֵּית יִשְׂרָאֵל, אָמֵן וְאָמֵן.